

Центральноукраїнський національний технічний університет

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
А. Кириченко
29 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 15. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування

(назва спеціалізації)

Факультет економічний

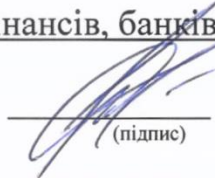
(назва факультету)

Розробник: Сибірцев Володимир Васильович, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, професор
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

(підпис) Володимир СИБІРЦЕВ
(прізвище та ініціали)

Декан факультету економічний

(підпис) Наталія ШАЛІМОВА
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Професійної підготовки	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» Освітньо-професійна програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки	
		3-й	3-й
		Семестр	
		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи – 4,5	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		32 год	4 год
		Практичні, семінарські	
		16 год	2 год
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		72 год	114 год
		Вид контролю	
		екзамен	

Мова навчання: українська

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Бюджетна система» є формування у здобувачів вищої освіти сучасного мислення та базових знань стосовно організації і функціонування бюджетної системи, набуття ними умінь та формування фахових компетентностей з питань її розвитку та проведення бюджетної політики.

Завдання дисципліни полягає у:

- засвоєння теоретичних основ формування і використання бюджету держави;
- розуміння засад бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи;
- ознайомлення зі структурою, завданнями та функціями органів державного управління бюджетною сферою;
- набуття теоретичних і практичних знань щодо методів і джерел формування доходів бюджету та напрямів і форм фінансування видатків;
- оволодіння методикою визначення обсягів бюджетних видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави;
- формування знань з питань державного кредиту та управління державним боргом.

Передумови для вивчення дисципліни (структурно-логічна схема підготовки фахівця): враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна вивчається після викладання наступних дисциплін: фінанси, гроші та кредит, фінансове право.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Інтегральну компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т. ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету держави

Визначення терміну «бюджет». Бюджет як економічна категорія. Ознаки та особливості бюджету. Розгляд бюджету за явищем, за матеріальним змістом, за формою, за організаційною будовою, за правовим характером, за рівнем впливу на соціально-економічний розвиток суспільства.

Призначення і роль бюджету держави у суспільстві. Бюджетна централізація ВВП. Забезпечення оптимальних пропорцій розподілу і перерозподілу ВВП. Моделі розподілу ВВП через бюджет. Економічна роль бюджету як самостійної категорії.

Функції бюджету, їх характеристика.

Бюджетна політика та бюджетний механізм. Чинники, що впливають на бюджетну політику. Характеристика складових бюджетного механізму. Методи впливу бюджету на соціально-економічні процеси. Фактори впливу на бюджет. Основними напрямками бюджетної політики на сучасному етапі. Бюджетна декларація: зміст та етапи формування.

Тема 2. Бюджетний процес в Україні та його стадії

Сутність бюджетного процесу та його учасники. Бюджетний період. Складання проекту Державного бюджету України. Проект бюджету, бюджетний запит. Розгляд та затвердження проекту Закону про Державний бюджет України. Виконання бюджету. Розпис бюджету. Касове виконання бюджету. Казначейське обслуговування державного та місцевих бюджетів. Стадії виконання бюджету за видатками та кредитуванням. Складання і затвердження звіту про виконання Державного бюджету.

Тема 3. Бюджет як основний фінансовий план держави

Державний бюджет як основний фінансовий план. Особливі ознаки бюджету як фінансового плану. Показники, що характеризують стан бюджету як фінансового плану.

Система фінансових планів держави та місце і роль державного бюджету в ній. Взаємозв'язок державного бюджету з іншими фінансовими планами України.

Загальний та спеціальний фонди бюджету.

Сутність, принципи і завдання бюджетного планування в сучасних умовах господарювання. Етапи та методи бюджетного планування. Бюджетне прогнозування. Програмно-цільовий метод у процесі планування бюджету. Етапи програмно-цільового планування. Завдання середньострокового бюджетного планування. Мета, завдання та напрями діяльності бюджетної програми. Групи результативних показників бюджетної програми. Бюджетна класифікація.

Тема 4. Профіцит бюджету. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

Стан бюджету: рівновага доходів і видатків, бюджетний профіцит, бюджетний дефіцит. Форми та мета затвердження профіциту бюджету.

Сутність та значення бюджетного дефіциту, його класифікація, причини виникнення, соціально-економічні наслідки. Концепції збалансування бюджету. Джерела фінансування, шляхи та методи подолання дефіциту бюджету.

Тема 5. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України

Основи бюджетного устрою: встановлення принципів побудови бюджетної системи; виділення окремих видів бюджетів; розподіл доходів і видатків між окремими ланками бюджетної системи; встановлення характеру взаємовідносин між бюджетами. Поняття бюджетної системи. Етапи формування сучасної бюджетної системи. Структура бюджетної системи України. Принципи побудови бюджетної системи України та їх характеристика. Склад бюджетного законодавства України.

Тема 6. Міжбюджетні відносини та система міжбюджетних трансфертів

Поняття та мета регулювання міжбюджетних відносин. Основи організації міжбюджетних відносин. Головні завдання міжбюджетних відносин. Вертикальні та горизонтальні міжбюджетні відносини. Концепція бюджетного федералізму. Принципи бюджетного федералізму. Сутність бюджетного регулювання. Методи бюджетного регулювання. Переваги методу відсоткових відрахувань від загальнодержавних податків та доходів. Необхідність застосування міжбюджетних трансфертів. Вертикальний та горизонтальний фіскальний дисбаланс. Фінансове вирівнювання. Сутність та види міжбюджетних трансфертів. Фінансовий норматив бюджетної забезпеченості. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності бюджетів. Індекс податкоспроможності відповідного бюджету. Механізм надання освітньої та медичної субвенцій.

Тема 7. Система доходів бюджету

Склад та характеристика доходів бюджетів, їх класифікація. Методи формування доходів бюджетів. Доходи держави від підприємницької діяльності. Доходи від державних майна, угідь, послуг. Податковий метод мобілізації доходів бюджету. Державні позики. Трансфертний метод. Емісійний метод. Джерела формування доходів бюджету. ВВП і національний дохід як основа дохідної бази бюджету. Чинники, що впливають на дохідну частину бюджету. Склад доходів державного та місцевих бюджетів України. Податкові надходження. Неподаткові надходження. Доходи від операцій з капіталом. Офіційні трансферти.

Тема 8. Система видатків бюджету

Сутність витрат та видатків бюджету. Класифікація видатків. Захищені видатки бюджету. Основні чинники, що впливають на обсяги та напрями видатків державного бюджету. Резервний фонд бюджету. Таємні видатки. Види видатків бюджетів. Джерела та забезпечення здійснення видатків бюджетів. Розмежування видатків між бюджетами. Бюджетне фінансування, його сутність, форми і методи.

Принципи бюджетного фінансування. Кошторисне фінансування видатків бюджетних установ. Складові та види кошторисів. Складання, розгляд та затвердження кошторисів бюджетних установ.

Тема 9. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку

Необхідність бюджетного фінансування економічної діяльності держави. Склад видатків бюджету на економічну діяльність, їх роль і місце у розвитку економіки. Форми фінансування видатків бюджету на економічну діяльність. Прямі бюджетні інвестиції. Процедура виділення бюджетних асигнувань на фінансування інвестиційних проектів. Бюджетні кредити, субсидії та дотації державним підприємствам. Види фінансування розвитку економіки: пряме й непряме. Основні критерії відбору підприємств для надання фінансової підтримки. Форми надання фінансової підтримки галузям економіки і підприємствам. Склад видатків на науку, джерела їх фінансування. Види діяльності, що належать до науково-технічних розробок. Напрями фінансування науки в Україні з державного бюджету. Способи бюджетного фінансування науки. Джерела фінансування наукових досліджень. Основні недоліки в організації та фінансуванні НДР.

Тема 10. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу

Видатки бюджету на соціальний захист населення. Видатки на соціальне забезпечення. Видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення за джерелами фінансування. Поняття соціальної сфери. Об'єкти соціальної сфери. Фінансування загальноосвітніх шкіл. Бюджетне фінансування вищої освіти. Особливості кошторисного планування і фінансування у дошкільних закладах освіти.

Засади бюджетного фінансування охорони здоров'я. Бюджетна класифікація видатків на охорону здоров'я. Нова модель фінансування охорони здоров'я. Програма медичних гарантій. Трансформація фінансового забезпечення системи охорони здоров'я в умовах реформування. Система оплати праці медичних працівників. Фінансування духовного та фізичного розвитку.

Тема 11. Видатки бюджету на оборону та управління

Фінансові та політичні аспекти видатків держави на оборону. Військова доктрина країни та її вплив на рівень видатків на оборону. Склад і характеристика видатків на національну оборону, порядок їх планування і фінансування. Система і структура органів управління в Україні та джерела їх фінансового забезпечення. Видатки бюджетів на державне управління, їх склад і характеристика. Видатки на утримання органів законодавчої, виконавчої влади та місцевого самоврядування. Видатки на судові та правоохоронні органи, прокуратуру. Видатки на утримання фінансових, фіскальних та митних органів. Порядок кошторисного планування та фінансування видатків бюджетів на управління.

Тема 12. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу

Економічна сутність державного кредиту. Форми та функції державного кредиту. Державні запозичення та їх класифікація. Державний борг, його структура.

Внутрішній та зовнішній, поточний та капітальний державний борг. Обслуговування державного боргу. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Управління державним боргом та його обслуговування. Методи коригування боргової політики. Ринкові методи управління державним боргом: сек'юритизація, конверсія, уніфікація, консолідація, викуп боргу із дисконтом на вторинному ринку. Неринкові методи управління державним боргом: мораторій на виплату боргу (тобто тимчасове призупинення платежів); пролонгація боргу; списання/ анулювання частини державного боргу; оголошення дефолту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем навчальної дисципліни	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету держави	9	2	1			6	10					10
Тема 2. Бюджетний процес в Україні та його стадії	9	2	1			6	10	1				9
Тема 3. Бюджет як основний фінансовий план держави	12	4	2			6	10	1				9
Тема 4. Профіцит бюджету. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	12	4	2			6	10	1				9
Тема 5. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України	9	2	1			6	10					10
Тема 6. Міжбюджетні відносини та система міжбюджетних трансфертів	9	2	1			6	10					10
Тема 7 Система доходів бюджету	12	4	2			6	10		1			9
Тема 8. Система видатків бюджету	12	4	2			6	10		1			9
Тема 9. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку	9	2	1			6	10					10
Тема 10. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу	9	2	1			6	10					10
Тема 11. Видатки бюджету на оборону та управління	9	2	1			6	10	1				9
Тема 12. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	9	2	1			6	10					10
Усього годин	120	32	16	0		72	120	4	2	0		114

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету держави	1	
2	Тема 2. Бюджетний процес в Україні та його стадії	1	
3	Тема 3. Бюджет як основний фінансовий план держави	2	
4	Тема 4. Профіцит бюджету. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	2	
5	Тема 5. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України	1	
6	Тема 6. Міжбюджетні відносини та система міжбюджетних трансфертів	1	
7	Тема 7 Система доходів бюджету	2	1
8	Тема 8. Система видатків бюджету	2	1
9	Тема 9. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку	1	
10	Тема 10. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу	1	
11	Тема 11. Видатки бюджету на оборону та управління	1	
12	Тема 12. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	1	
	Разом	16	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету держави	6	10
2	Тема 2. Бюджетний процес в Україні та його стадії	6	9
3	Тема 3. Бюджет як основний фінансовий план держави	6	9
4	Тема 4. Профіцит бюджету. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	6	9
5	Тема 5. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України	6	10
6	Тема 6. Міжбюджетні відносини та система міжбюджетних трансфертів	6	10
7	Тема 7 Система доходів бюджету	6	9
8	Тема 8. Система видатків бюджету	6	9
9	Тема 9. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку	6	10
10	Тема 10. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу	6	10
11	Тема 11. Видатки бюджету на оборону та управління	6	9
12	Тема 12. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	6	10
	Разом	72	114

7. Індивідуальні завдання

При вивченні дисципліни «Бюджетна система» здобувачам пропонується виконувати наступні індивідуальні завдання:

- розв'язування кейсів, ситуаційних завдань з теми;
- проведення аналітичного (критичного) огляду літературних джерел та наукових статей за тематикою дисципліни;
- виконання творчих завдань (складення кросворду, ребусу, фінансової гри за тематикою дисципліни).

Теми індивідуальних завдань:

1. Значення бюджету держави як фінансового плану.
2. Бюджетне планування та прогнозування.
3. Загальний та спеціальний фонди бюджету.
4. Принципи і методи бюджетного планування.
5. Бюджетна політика як складова фінансової політики.
6. Призначення та структура бюджетного механізму.
7. Роль бюджету у фінансово-кредитному механізмі.
8. Бюджетний дефіцит: поняття види та наслідки.
9. Причини виникнення та джерела покриття дефіциту.
10. Міжбюджетні відносини та особливості їх організації.
11. Бюджетне регулювання, його цілі та методи.
12. Бюджетні трансферти та їх значення.
13. Методи та джерела формування доходів бюджету.
14. Аналіз структури та динаміки доходів державного бюджету України.
15. Аналіз структури та динаміки доходів місцевих бюджетів України.
16. Податкові та неподаткові надходження бюджету.
17. Особливості та структура видатків бюджету України.
18. Аналіз структури та динаміки видатків Державного бюджету.
19. Аналіз структури та динаміки видатків місцевих бюджетів.
20. Система бюджетного фінансування.
21. Призначення і склад видатків на економічну діяльність держави.
22. Бюджетне фінансування науки.
23. Особливості видатків на соціальний захист і соціальну сферу.
24. Видатки бюджету на фінансування освіти.
25. Видатки бюджету на фінансування охорони здоров'я.
26. Видатки бюджету на фінансування культурно-освітніх закладів.
27. Видатки бюджету на фінансування фізичної культури і спорту та молодіжної політики.
28. Видатки бюджету на фінансування національної оборони.
29. Видатки бюджету на фінансування управлінських функцій держави.
30. Державний кредит як специфічна форма фінансових відносин.

31. Чинники та форми державного кредиту, їх призначення.
32. Державний борг, його структура.
33. Обслуговування державного боргу.
34. Управління державним боргом.
35. Бюджетна централізація ВВП та її об'єктивні межі.
36. Забезпечення оптимальних пропорцій розподілу і перерозподілу ВВП.
37. Поточний бюджет та бюджет розвитку місцевих бюджетів.
38. Принципи і завдання бюджетного планування в сучасних умовах господарювання.
39. Бюджетний дефіцит, причини виникнення, соціально-економічні наслідки, джерела фінансування, шляхи та методи подолання.
40. Бюджетні повноваження учасників бюджетного процесу.
41. Засади розмежування доходів і видатків між окремими бюджетами.
42. Власні та закріплені доходи місцевих бюджетів. Чинники і порядок закріплення доходів.
43. Доходи держави від підприємницької діяльності.
44. Доходи бюджету від державних майна, угідь, послуг.
45. Податковий метод мобілізації доходів бюджету.
46. Організація мобілізації доходів бюджету.
47. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку.
48. Класифікація видатків бюджету: програмна, функціональна, відомча та економічна.
49. Оптимізація структури видатків бюджету, її критерії.
50. Видатки бюджету на економічну діяльність, їх роль і місце у розвитку економіки.
51. Напрями і форми бюджетного фінансування економіки.
52. Бюджетні інвестиції, їх види.
53. Галузева структура видатків бюджету на економічну діяльність.
54. Форми і методи фінансового забезпечення установ соціальної сфери.
55. Бюджетне фінансування закладів соціальної сфери, його організація, основа кошторисного фінансування.
56. Засади бюджетного фінансування освіти, роль і місце бюджету у системі фінансового забезпечення освітніх закладів.
57. Бюджетні заклади освіти, особливості організації їх діяльності.
58. Бюджетне фінансування вищої освіти. Особливості кошторисного планування і фінансування у вищих закладах освіти.
59. Склад і характеристика видатків на національну оборону, порядок їх планування і фінансування.
60. Видатки на утримання органів законодавчої, виконавчої влади та місцевого самоврядування.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни «Бюджетна система» застосовуються наступні методи:

- словесні (лекції, бесіди);
- наочні, під час лекцій (інформаційних, аналітичних, проблемних) та практичних занять, в тому числі з використанням мультимедійного забезпечення;
- практичні, під час виконання практичних робіт, задач, вправ;
- інтерактивні методи навчання під час проведення опитування, аналізу практичних ситуацій, дискусії, мозкового штурму, ділових ігор, розгляду кейс-стаді;
- інноваційні, зокрема проєктно-дослідницький метод; інтегровані методи. Застосовуються наступні інформаційно-комунікаційні технології та діджитал-інструменти: цифрові інструменти Google, програмні продукти від Microsoft, програмне забезпечення для проведення різних видів робіт: Kahoot, Mentimeter, Crello, Trello, Canva, M.E.doc.;
- методи дистанційного навчання за допомогою платформ: Moodle та Zoom.

9. Критерії та засоби оцінювання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Оцінку підсумкового семестрового контролю у формі екзамену становить сума балів за результатами поточного контролю, рубіжних контролів та балів, набраних здобувачем вищої освіти при складанні семестрового екзамену.

По поточному контролю здобувач має можливість отримати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, розв'язання розрахункових практичних завдань, тестування, підготовки доповіді-презентації та індивідуальних завдань.

Здобувач має можливість отримати додаткові заохочувальні бали за: виступ з доповіддю на секційному засіданні науково-практичної конференції, публікацію статей, тез за тематикою дисципліни, участь в олімпіадах за спеціальністю, участь у конкурсі студентських наукових робіт, участь у наукових гуртках, участь в грантових проєктах за напрямом дисципліни, публікаційну активність на офіційних сторінках кафедри за тематикою дисципліни та за проходження сертифікатних програм, майстер-класів, семінарів, тренінгів.

Протягом семестру здобувач може отримати максимум 60 балів, в тому числі за перший рубіжний контроль – 30 балів, за другий рубіжний контроль – 30 балів, 40 балів виносяться на іспит. Кількість балів, одержана здобувачем вищої освіти на екзамені, додається до результатів рубіжних контролів, що разом

складає оцінку знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою та переводиться в оцінку за шкалою ЄКТС і національною шкалою («Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно»).

Результати навчання, набуті шляхом неформальної, інформальної освіти зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральнотехнічному національному технічному університеті.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, тестовий контроль.

Шкала оцінювання: ЄКТС, національна та ЦНТУ

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка	
		За національною системою (екзамен)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	82-89
C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок		74-81
D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	64-73
E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії		60-63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2 (незадовільно)	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО - необхідна серйозна подальша робота		1-34

10. Рекомендовані джерела інформації: Основні

1. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С.В. Качула, Г.Є. та ін. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.
2. Бюджетна система: підручник / за ред. В.Г. Дем'янишина. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 460 с.
3. Бюджетна система: підручник / І.В. Алексєєв та ін. ; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2019. 399 с.
4. Миськів Г. Бюджетна система: теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях): навчальний посібник. Львів: Растр -7, 2020. 272 с.
5. Піхоцька О.М., Фурдичко Л.Є., Синютка Н.Г. Бюджетна система: навч. посіб. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів : ТНЕУ, 2019. 327 с.
6. Проць Н. Бюджетна система: навч. посіб. Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 267с.
7. Юшко С.В. Практикум із бюджетної системи: навч. посіб. ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 187 с.
8. Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Якимів А.І. Бюджетна система: практикум:

Додаткові

1. Барзилович А.Д. Реформування системи охорони здоров'я в Україні: стратегічні аспекти. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 2. С. 134-140.
2. Буй, Т., Прімерова, О. Бюджетна система України: вплив війни та виклики повоєнної відбудови. *НАУКОВІ ЗАПИСКИ НаУКМА. Економічні науки*. 2023. Т. 8. В. 1. С. 17-24. URL: <http://spne.ukma.edu.ua/article/view/289545/283094>.
3. Бюджетна декларація на 2022-2024 роки. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%91%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%2022-2024%20%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B8.pdf>
4. Глухова В.І., Бабіченко В.В., Колотій Ю.С. Аналіз формування дохідної бази Державного бюджету України та оцінка бюджетних. *Modern Economics*. 2019. № 14(2019). С. 19-25. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V14\(2019\)-03](https://doi.org/10.31521/modecon.V14(2019)-03).
5. Глухова В.І., Бабіченко В.В., Кравченко Х.В. Бюджетне фінансування сфери охорони навколишнього природного середовища в Україні. *Облік і фінанси*. 2021. № 3(93). К.: ТДВ «Інститут обліку і фінансів». С.39-47.
6. Глухова В.І., Скрипник Л. І. Державне фінансове забезпечення охорони здоров'я на рівні місцевих бюджетів. *Облік і фінанси*. 2018. № 1(79). С.80-87.
7. Глухова В.І., Фінансування видатків бюджету на вищу освіту в Україні *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7934>.
8. Глухова В.І., Хоменко Л.М., Мар'янченко С.Г. Податок на нерухоме майно як додаткове джерело надходжень до бюджету. *Приазовський економічний вісник*. 2022. № 2 (31). URL: <http://rev.kpu.zp.ua/vypusk-31>.
9. Дешко А.Л. Напрями формування і реалізації бюджетної політики на середньострокову перспективу. *Аналітична записка. НІСД*. 2020. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-07/budgetna-polityka.pdf>.
10. Казначейська система: підручник / за наук. ред. д.е.н., проф. А.І. Крисоватого. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 364с.
11. Кудряшов В.П. Застосування фіскальних правил у бюджетному плануванні. *Фінанси України*. 2020. № 6. С.56-74. URL: <https://doi.org/10.33763/finukr2020.06.056>.
12. Литвинчук І.В., Прохорчук Н.О. Класифікація доходів загальноосвітніх навчальних закладів: критичний огляд. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2019. №1 (42). С. 48-57.
13. Письменний В.В. Теоретико-методологічні аспекти формування доходів місцевих бюджетів: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 468 с.
14. Чугунов І.Я. Бюджетна стратегія суспільного розвитку: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 532 с.
15. Юшко С.В. Показники виконання бюджету: теоретичні і практичні аспекти. *Фінанси України*. 2021, №1. С.46-63. <https://doi.org/10.33763/finukr2021.01.046>.

Законодавчі та нормативні документи, міжнародні стандарти:

1. Бюджетний Кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. Редакція від 24.08.2023 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. №280/97-ВР. Редакція від 03.08.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Редакція від 24.08.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
5. Про утворення Національної служби здоров'я України: Постанова Кабінету Міністрів від 27.12.2017 р. №1101 URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-utvorenniya-nacionalnoyi-sluzhbi-zdorovya-ukrayini>
6. Концепція розвитку електронної охорони здоров'я: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.12. 2020 р. № 1671-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1671-2020-%D1%80#Text>.
7. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету міністрів України від 28.02.2002 р. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF#Text>.

Інформаційні ресурси (офіційні сайти):

1. Верховна Рада України : веб-сайт. URL: www.rada.gov.ua/
2. Державна казначейська служба України : веб-сайт. URL: <http://treasury.gov.ua>.
3. Державна податкова служба України: веб-сайт. URL: <https://tax.gov.ua>
4. Державна служба статистики: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/>
6. Кабінет міністрів України: веб-сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
7. Міністерство соціальної політики України : веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/12286.html>
8. Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: <https://www.minfin.gov.ua>
9. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
10. Національний банк України : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>
11. Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського: веб-сайт. URL: <https://library.kr.ua/>
12. Репозитарій ЦНТУ. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/>